

POUZDANO ISTRAŽIVANJE

Što je Pouzdano istraživanje?

[Pouzdanost istraživanje](#) (eng. *Trusted Research*) su službene smjernice britanske vlade za istraživački sektor Ujedinjenog Kraljevstva. Razvijene su u suradnji s akademskom zajednicom i zajednički objavljene od strane [Centra za zaštitu nacionalne infrastrukture](#) (*Centre for Protection of National Infrastructure (CPNI)*) i [Nacionalnog centra za kibernetičku sigurnost](#) (*National Cybersecurity Centre (NCSC)*).

Zašto bih trebao koristiti Pouzdano istraživanje?

U Ujedinjenom Kraljevstvu, otvoreno istraživanje zasniva se na transparentnosti i povjerenju. To potvrđuju politike i zakoni koji osiguravaju zaštitu podataka, privatnost i ljudska prava, kao i zajedničke vrijednosti o etičkoj uporabi istraživanja.

Ujedinjeno Kraljevstvo surađuje globalno, a neki od istraživačkih partnera smješteni su u državama s drugačijim demokratskim i etičkim vrijednostima.

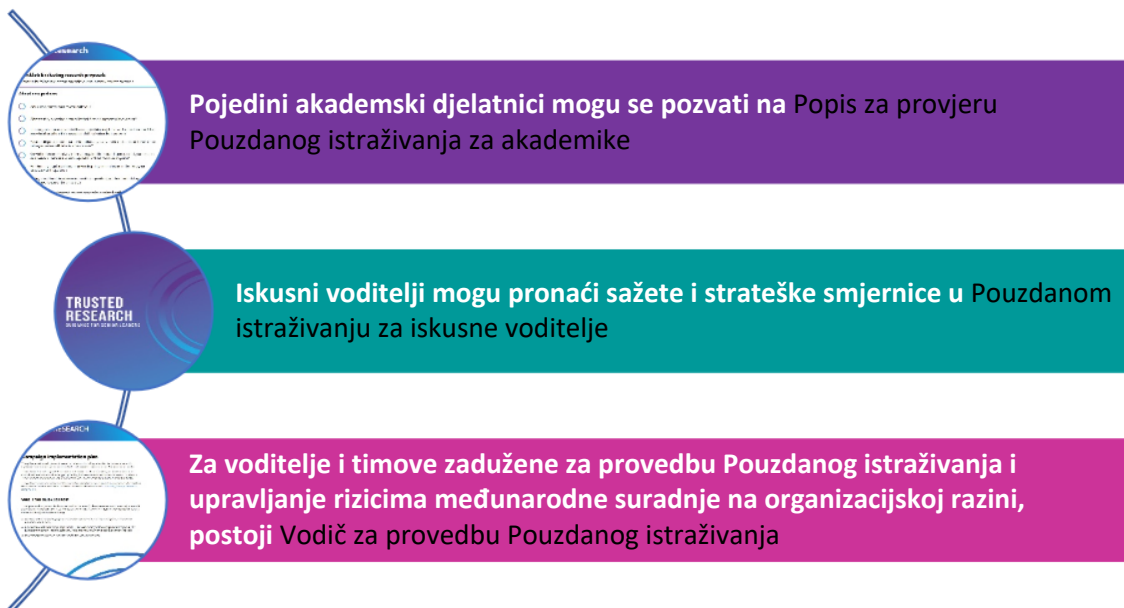
Neki od tih partnera mogu iskoristavati otvorenost istraživačkog sektora Ujedinjenog Kraljevstva te suradnju između njihovih vlastitih istraživačkih sektora i Ujedinjenog Kraljevstva kako bi:

- Povećali svoje tehnološke ili vojne sposobnosti
- Iskoristili tehničke i vojne sposobnosti koje su stekli na račun Ujedinjenog Kraljevstva kako bi proširili društvenu kontrolu i ograničili osobne slobode svojih građana i onih u drugim državama.

Pouzdanost istraživanje posebno je važno za istraživače u STEM područjima, tehnologijama s dvojnog namjenom, tehnologijama u razvoju i područjima istraživanja osjetljivim u vidu komercijalizacije.

Pouzdanost istraživanje **omogućuje** otvoreno istraživanje.

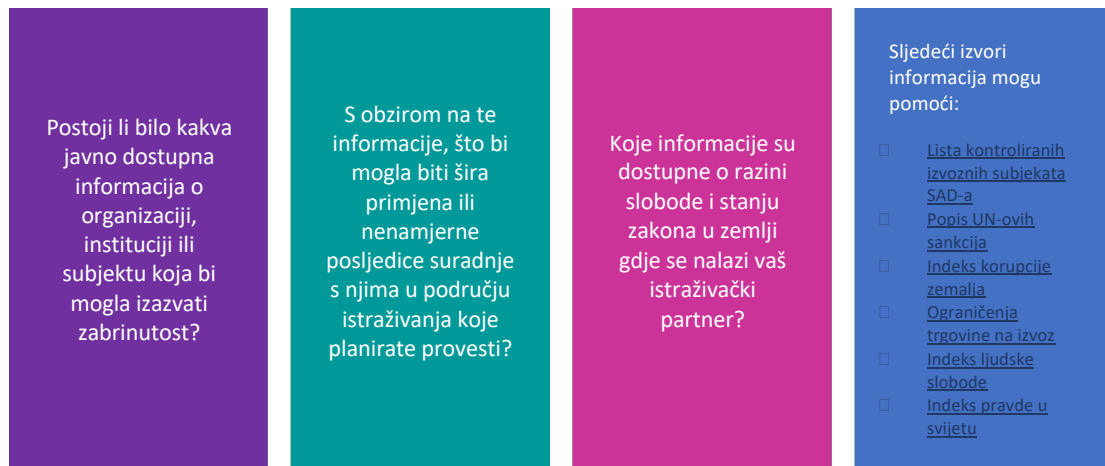
Pouzdanost istraživanje vam pomaže prepoznati i upravljati reputacijskim, financijskim, pravnim i sigurnosnim rizicima za vaše istraživanje. Pomaže vam osigurati da sve vaše suradnje imaju razinu transparentnosti, uvjerljivost i svijesti o reputaciji potrebna da otvoreno istraživanje napreduje.

Kako se koristi Pouzdano istraživanje?

Za sve: principi Pouzdanog istraživanja

- ✓ **Prepoznajte osjetljiva istraživanja**
  - Prepoznavanje dijelova istraživanja koji se odnose na osjetljivu tehnologiju i intelektualno vlasništvo omogućuje vam usredotočiti aktivnosti na umanjivanje rizika u područjima istraživanja gdje postoji visoki rizik zlouporabe ili potencijalni etički ili reputacijski rizik.
  - Bez obzira je li riječ o individualnoj ili organizacijskoj razini, pristupite proporcionalno i usredotočite resurse na suradnje s najvišim rizikom.
  - Razmislite je li vaše istraživanje osjetljivo po pitanju komercijalizacije, podložno patentima ili ugovornim obvezama ili ima potencijal za dvostruku uporabu ili zlouporabu.
  - Dvostruka uporaba može se odnositi na fizičke proizvode, softver i tehnologiju. Možete se informirati o kategorijama izvoznih kontrola - navedene su [ovdje](#).
  - Pažljivo razmislite koliko trebate podijeliti i s kime.
  - Nemojte pretpostavljati da nema rizika samo zato što surađujete neformalno.
- ✓ **Upoznajte svoje partnere**
  - Napravite temeljitu provjeru sponzora ili suradnika istraživanja, uzimajući u obzir etičke, pravne i sigurnosne aspekte. Tako ćete prepoznati i riješiti sva potencijalna pitanja.
    - Razmislite o tome jesu li države s kojima surađujete usklađene s normama i vrijednostima Ujedinjenog Kraljevstva.
    - Postoje li bilo kakva pravna, regulatorna ili politička ograničenja na provođenje istraživanja s partnerom?
    - Koristite javno dostupne informacije kako biste se informirali prilikom donošenja odluka.
  - **Vjeruj, ali provjeri.** To se ne odnosi na kršenje nečije privatnosti, već je jednostavno riječ o korištenju javno dostupnih informacija kako biste bolje razumjeli prednosti i rizike suradnje s istraživačkim partnerima.
    - **Pitanja mogu uključivati:**

- Međunarodni partneri mogu biti smješteni u zemljama s različitim normama o slobodi govora, što može utjecati na razinu transparentnosti koju vam mogu pružiti.
- ✓ Pridržavajte se zakonskih zahtjeva
  - Upoznajte svoje zakonske obveze u Velikoj Britaniji: kontrolu izvoza, zahtjeve za vize, Opću uredbu o zaštiti podataka (GDPR) i pravne okvire kojima je vaš suradnički partner podložan u svojoj matičnoj zemlji. Pogledajte plave okvire ispod za više izvora informacija. Ovo može utjecati na vaš projekt i način na koji se koriste, dijele i štite informacije.
  - Novi [Zakon o nacionalnoj sigurnosti i investicijama \(National Security and Investments \(NS&I\)\)](#) također ima učinak na akademsku zajednicu.
  - Ako su američki partneri uključeni u bilo koji aspekt vašeg projekta ili šire istraživanje, konzultirajte američki [ITAR zakon](#).

Za Iskuse voditelje: Ključne točke

Iskusni voditelji bi trebali razmisliti o uvođenju odgovarajućih upravnih struktura za prepoznavanje i upravljanje rizicima povezanim s prijetnjama suradnji na zajedničkim istraživanjima. Primjerice:

- Jesu li vam vidljivi rizici kojima je vaša organizacija izložena?
- Jeste li imenovali odgovornu osobu za rizik koja bi koordinirala i izvještavala o rizicima na razini Upravnog odbora ili ekvivalentnoj razini?
- Jesu li vaši interni procesi učinkoviti u prepoznavanju međunarodnih suradnja sa većim rizikom?
- Jesu li vaši procesi upravljanja rizicima koordinirani na cijelom području vaše organizacije ili se rješavaju u izoliranim odjelima?
- Postoji li postupak eskalacije procesa za upravljanje identificiranim rizicima? Postoji li način upravljanja sukobima interesa?
- Znaju li vaši zaposlenici svoje odgovornosti i znaju li kamo se obratiti za podršku i savjet?

Dodatni izvori

Ove svrsishodne resurse možete koristiti u kombinaciji s glavnim [smjernicama Pouzdanog istraživanja](#) kako biste bolje razumjeli što vi možete učiniti kako biste pomogli u upravljanju rizicima nacionalne sigurnosti vezanim uz istraživanje.

GDPR: Posljedice za istraživačke podatke

Zakon o zaštiti podataka (*Data Protection Act (DPA)*) 2018 postavlja okvir za zakon o zaštiti podataka u Velikoj Britaniji. Ovaj zakon ažurira i zamjenjuje *DPA* 1998, a stupio je na snagu 25. svibnja 2018. godine. *DPA* 2018 djeluje paralelno s Općom uredbom o zaštiti podataka (*General Data Protection Regulation (GDPR)*) i prilagođava primjenu *GDPR*-a u Velikoj Britaniji – na primjer, određujući izuzeća određenih regulativa. Morate osigurati da svi podaci koje obrađujete (uključujući istraživačke podatke) budu zaštićeni u skladu s *GDPR*-om. Ured informacijskog povjerenika (*Information Commissioner's Office (ICO)*) provodi i regulira *GDPR*, a u određenim okolnostima mu trebate prijaviti povredu podataka *ICO*-u. Detaljan vodič o vašim odgovornostima prema *GDPR*-u možete pronaći na web stranici *ICO*-a.

Kontrola izvoza

Sljedeće rutinske akademske aktivnosti mogu biti obuhvaćene kontrolom izvoza:

- Istraživanje u ime međunarodnog partnera
- Međunarodna suradnja
- Prezentacije na konferencijama
- Izvoz materijala
- Nastava
- Akademska razmjena s kolegom na stranoj instituciji

Ured za transfer tehnologije, pravni odjel ili druge relevantne korporativne službe mogu vam pomoći sa savjetima o pitanjima kontrole izvoza. Zajednička jedinica za kontrolu izvoza (*Export Control Joint Unit (ECJU)*) je također koristan kontakt za podršku te može pružiti savjet o tome je li određeni krajnji korisnik razlog za brigu ili ne. Možete kontaktirati *ECJU* na broj 020 7215 4594 ili putem e-pošte na eco.help@trade.gov.uk.

Dodatne korisne informacije i smjernice dostupne su iz sljedećih izvora:

[Centre for Science and Security Studies](#)

Smjernice o kontroli izvoza za akademsku zajednicu koje je izradio King's College London u partnerstvu s Ministarstvom vanjskih poslova i Commonwealtha (*Foreign and Commonwealth Office (FCO)*) i Kontrolom izvoza.

[Kontrola izvoza koja se primjenjuje na akademsko istraživanje](#)

Smjernice o zakonodavstvu o kontroli izvoza za akademike i istraživače u Velikoj Britaniji, koje je izradilo Ministarstvo za poslovanje, inovacije i vještine (*Department for Business Innovation and Skills*).

[Lista kontroliranih subjekata SAD-a \(US Entity Control List\) \(PDF\)](#)

Entiteti koji podliježu zahtjevima licenciranja za određene predmete prema dijelovima 744 i 746 Zakona o izvozu (*Export Administration Regulations (EAR)*).

[Popis strateških kontrola izvoza Velike Britanije \(UK Strategic Export Control List\)](#)

Saznajte o popisima koji kontroliraju izvoz, koji su predmeti na popisu i kada trebate zatražiti licencu za strateški izvoz.

[Popis kontrole izvoza Europske unije \(EU Export Control List\)](#)

Protokol za kontrolu izvoza, prijenos, posredovanje, tehničku pomoć i prijenos dvojne uporabe predmeta.

[Wassenaarski aranžman](#)

Multilateralni režim kontrole izvoza s 41 država-sudionica, uključujući mnoge države bivšeg COMECON-a (Varšavski pakt).